

Muutoksen hakeminen Etelä-Savon hyvinvointialueen lainanottovaltuuteen

Aluehallitus 5.10.2026

6684/00.02.10/2026

Valmistelija

Konsernipalvelujen toimialajohtaja Sami Sipilä, puh. 044 770 0577

Rahoitusjohtaja Arto Jalkanen, puh. 040 359 6841

Hyvinvointialueiden investointeja rajoittaa valtioneuvoston vahvistama lainanottovaltuus, ja hyvinvointialueita koskee myös velvollisuus laatia investointisuunnitelma ministeriöiden hyväksyttäväksi.

Lainanottovaltuudesta ja investointisuunnitelmasta säädetään hyvinvointialueesta annetun lain (jälj. hyvinvointialuelaki) 15 ja 16 §:ssä. Sääntelyn tarkoituksena on varmistaa, että hyvinvointialue suunnittelee investoinnit taloudellisesti kestävästi siten, että niihin käytettävissä oleva rahoitus riittää ja että hyvinvointialueiden laajoja investointeja koskevat hankkeet suunnitellaan valtakunnallisten strategisten tavoitteiden mukaisesti ja kustannusvaikuttavasti huomioiden muiden hyvinvointialueiden vastaavat suunnitelmat sekä väestön palvelutarpeet. Vuosittain vahvistettavan, investointeja varten otettavan pitkäaikaisen lainan ottamista koskevan rajoitteen eli lainanottovaltuuden tarkoituksena on varmistaa hyvinvointialueen rahoituksen riittävyys. Ministeriöiden on hyväksyttävä investointisuunnitelma, jos hylkäämisen kriteerit eivät täyty. Valtioneuvosto päättää vuosittain valtiovarainministeriön esityksestä hyvinvointialueen tilikausittaisen valtuuden määrästä pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Hyvinvointialue saa ottaa pitkäaikaista lainaa päätöksen mukaisen määrän investointisuunnitelmassa kuvattujen investointien rahoittamiseksi.

Koska hyvinvointialuelain 16 §:n mukaan investointisuunnitelma ei saa olla ristiriidassa 15 §:ssä tarkoitetun hyvinvointialueen lainanottovaltuuden kanssa, on Etelä-Savon hyvinvointialueen haettava lainanottovaltuutensa muuttamista hyvinvointialuelain 15.3 §:n tarkoittamalla tavalla ennen kuin investointisuunnitelman päivittäminen on mahdollista.

Hyvinvointialuelain 15.3 §:n mukaan myös hyvinvointialueen lainanottovaltuuden muuttamisesta päättää valtioneuvosto.

Lainanottovaltuuden muuttaminen on mahdollista, mikäli investointi on välttämätön hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen

tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lainsäädännössä edellytettyjen palvelujen turvaamiseksi eikä investointitarvetta voida kattaa muulla tavoin. Lainanottovaltuuden muuttamisesta voidaan päättää hyvinvointialueen hakemuksesta tai VM:n, STM:n tai SM:n aloitteesta.

Etelä-Savon hyvinvointialueen kohdalla lainanottovaltuuden muuttamisprosessi esitetään käynnistettäväksi hyvinvointialueen oman hakemuksen perusteella. Hyvinvointialuelain 15.4 §:n mukaan VM asettaa lainanottovaltuuden muutosta koskevan päätöksen valmistelua varten erityisen valmisteluryhmän, johon kaikki kolme ministeriötä sekä asianomainen hyvinvointialue nimeävät edustajansa. Valmisteluryhmän tehtävänä on arvioida lainanottovaltuuden muuttamisen edellytyksiä, tarvittavan lainanottovaltuuden suuruutta sekä hyvinvointialueelle asetettavia ehtoja. Arviointi perustuu hyvinvointialueen taloutta ja toimintaa koskevan tiedon perusteella tehtyyn kokonaisarvioon. Valtioneuvosto tekee päätöksen lainanottovaltuuden muuttamisesta valmisteluryhmän tekemän esityksen pohjalta.

Etelä-Savon hyvinvointialueelle on myönnetty vuodelle 2027 lainanottovaltuutta 14,2 miljoonaa euroa.

Toimivalta

Hallintosääntö 9.2 §

Vs. hyvinvointialuejohtajan esitys:

Aluehallitus päättää

1. hakea hyvinvointialueen lainanottovaltuuden muuttamista;
2. nimetä lainanottovaltuuden muutosneuvotteluissa hyvinvointialueen edustajaksi hyvinvointialuejohtajan sekä hänen nimeämänsä viranhaltijat;
3. todeta, että lainanottovaltuuden muutosprosessin lopputuleman mukaiseksi valmisteltava päivitetty investointisuunnitelma tuodaan toimielinkäsittelyyn talousarvioprosessin yhteydessä.

Päätös:

Tiedoksi